मम तेजो बलं भीमं वायोरपि हि नारद । कलामष्टादशीं प्राणैर्न मे प्राप्नोति मारुतः ।
आगच्छन् पुरुषो वायुर्मया विष्टम्भितो बलात् । भञ्जन् द्रुमान् पर्व्वतांश्च यच्चान्यदपि किञ्चन ।
स मया बहुशो भग्नः प्रभञ्जन् वै प्रभञ्जनः । तस्मान्न बिभ्ये देवर्षे क्रुद्धादपि समीरणात् ।
॥ नारद उवाच ॥ शाल्मले विपरीतं ते दर्शनं नाच संशयः । न हि वायोर्बलेनास्ति भूतं तुल्यबलं क्वचित् । ५८२०
इन्द्रो यमो वैश्रवणो वरुणश्च जलेश्वरः । नैतेऽपि तुल्या मरुतः किं पुनस्त्वं वनस्पते ।
यच्च किञ्चिदिह प्राणी चेष्टते शाल्मले भुवि । सर्व्वत्र भगवान् वायुश्चेष्टाप्राणकरः प्रभुः ।
एष चेष्टयते सम्यक् प्राणिनः सम्यगायतः । असम्यगायतो भूयश्चेष्टते विकृतं नृषु ।
स त्वमेवंविधं वायुं सर्व्वसत्त्वभृताम्वरं । न पूजयसि पूज्यं त्वं किमन्यद्बुद्धिलाघवात् ।
असारस्त्वापि दुर्म्मेधाः केवलं बहु भाषसे । क्रोधादिभिरवच्छन्नो मिथ्या वदसि शाल्मले । ५८२१
मम रोषः समुत्पन्नस्त्वय्येवं संप्रभाषति । ब्रवीम्येष स्वयं वायोस्तव दुर्भाषितं बहु ।
चन्दनैः स्यन्दनैः शालैः सरलैर्देवदारुभिः । वेतसैर्धन्वनैश्चापि ये चान्ये बलवत्तराः ।
तैश्चापि नैवं दुर्ब्बुद्धे विप्रो वायुः कृतात्मभिः । तेऽपि जानन्ति वायोश्च बलमात्मन एव च ।
तस्मात्तं वै नमस्यन्ति श्वसनं तरुसत्तमाः । त्वन्तु मोहान्न जानीषे वायोर्ब्बलमनन्तकं ।
एवं तस्माद्गमिष्यामि सकाशं मातरिश्वनः । ५८४०

इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि आपद्धर्म्मपर्व्वणि पवनशाल्मलिसंवादे पञ्चपञ्चाशदधिकशततोऽध्यायः ॥ १५५ ॥

॥ भीष्मउवाच ॥ एवमुक्त्वा तु राजेन्द्र शाल्मलिं ब्रह्मवित्तमः । नारदः पवने सर्व्वं शाल्मलेर्वाक्यमब्रवीत् ।
॥ नारद उवाच ॥ हिमवत्पृष्ठजः कश्चिच्छाल्मलिः परिवारवान् । बृहन्मूलो बृहच्छायः स त्वां वायोऽवमन्यते ।
बहुव्याक्षेपयुक्तानि त्वामाह वचनानि सः । न युक्तानि मया वायो तानि वक्तुं तवाग्रतः ।
जानामि त्वामहं वायो सर्व्वप्राणभृताम्वरं । वरिष्ठञ्च गरिष्ठञ्च क्रोधे वैवस्वतं यथा ।
॥ भीष्म उवाच ॥ एतत्तु वचनं श्रुत्वा नारदस्य समीरणः । शाल्मलिं तमुपागम्य क्रुद्धो वचनमब्रवीत् । ५८४५
॥ वायुरुवाच ॥ शाल्मले नारदोगर्हस्त्वयोक्तो मद्विगर्हणं । अहं वायुः प्रभावन्ते दर्शयाम्यात्मनो बलं ।
अहं त्वामभिजानामि विदितश्चासि मे द्रुम । पितामहः प्रजासर्गे त्वयि विश्रान्तवान् प्रभुः ।
तस्य विश्रमणादेष प्रसादो मत्कृतस्तव । रक्ष्यसे तेन दुर्ब्बुद्धे नात्मवीर्य्याद्द्रुमाधम ।
यन्मां त्वमवजानीषे यथाऽन्यं प्राकृतं तथा । दर्शयाम्येष चात्मानं यथा मां नावमन्यसे ।
॥ भीष्म उवाच ॥ एवमुक्तस्ततः प्राह शाल्मलिः प्रहसन्निव । पवन त्वञ्च मे क्रुद्धो दर्शयात्मानमात्मना । ५८५०
मयि वै त्यज्यतां क्रोधः किं मे क्रुद्धः करिष्यसि । न ते बिभेमि पवन यद्यपि त्वं स्वयं प्रभुः ।
बलाधिकोऽहं त्वत्तश्च न भीः कार्य्या मया तव । ये तु बुद्ध्या तु बलिनस्ते भवन्ति बलीयसः ।
प्राणमात्रबला ये वै नैव ते बलिनो मताः । इत्येवमुक्तः पवनः श्वदत्येवाब्रवीद्वचः ।
दर्शयिष्यामि ते तेजस्ततो रात्रिरुपागमत् । अथ निश्चित्य मनसा शाल्मलिर्व्वातकारितं ।
पश्यमानस्तदात्मानमसमं मातरिश्वना । नारदे यन्मया प्रोक्तं वचनं प्रति तन्मृषा । ५८५५